

Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp Regionale kadernota 'Samen aan zet 2022'
Zaakdossier Z/21/018864 - D/21/060299
Portefeuillehouder Wethouder B. van Veldhuizen
Raadsprogramma 4. Zorg in Doesburg
Datum collegebesluit 9 november 2021

Opsteller Anke van Beurden **E-mail** anke.van.beurden@doesburg.nl
Team Zorg en ondersteuning **Telefoonnummer** (0313) 48 13 17

Voorstel

Inhoudelijk beslispunt

1. De regionale kadernota 'Samen aan zet 2022' vaststellen als basis voor de regionale samenwerking en transformatieopgave van beschermd wonen naar beschermd thuis in de regio Centraal Gelderland.
2. Kennis te nemen van het bijgevoegde Bestuurlijk akkoord Beschermd Wonen, waarin afspraken zijn overeengekomen die worden uitgewerkt in een convenant en regionale begroting voor 2022 en verder

Financieel beslispunt

3. De financiële middelen die gemeente Doesburg vanaf 2023 van het Rijk ontvangt voor beschermd wonen in te zetten voor de uitvoering van de regionale kadernota, te vertalen naar een regionaal uitvoeringsplan en een lokaal uitvoeringsplan voor onze gemeente.

Juridische grondslag

n.v.t.

Inleiding

De samenwerkende gemeenten in de regio Centraal Gelderland (de gemeenten Arnhem, Rheden, Renkum, Lingewaard, Westervoort, Duiven, Overbetuwe, Zevenaar, Doesburg en Rozendaal) werken sinds 2019 aan de regionale transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis.

In deze regio zetten we de komende jaren een belangrijke vervolgstap in de transformatieopgave van beschermd wonen naar beschermd thuis. Dit wordt van ons verwacht, vanuit inwoners en cliënten, maar ook vanuit het Rijk. U bent op 9 maart 2021 in een raadsbrief geïnformeerd over de planning voor de inhoudelijke en financiële doordecentralisatie van beschermd wonen.

Kern van de verandering is dat zowel maatschappelijke opvang als beschermd wonen veel meer lokaal 'in de wijk' wordt georganiseerd. Kwetsbare inwoners kunnen zo zelfstandig wonen en onderdeel zijn van de samenleving. Voor hen die dit nodig hebben blijven beschermd wonen en opvang als vangnet bestaan.

Het succes van de verandering is voor een belangrijk deel afhankelijk van onze prestatie om voldoende woningen vrij te maken. De komende jaren moet in iedere gemeente extra woonruimte worden gecreëerd om personen zelfstandig of kleinschalig te kunnen laten wonen. De transformatieopgave is hiermee niet alleen een opgave van de portefeuillehouder Wmo, maar ook die van de portefeuillehouder Wonen.

We gaan met elkaar de uitdaging aan om de komende tien jaar een grote verandering tot stand te brengen. Dit vraagt om betrokkenheid van elke gemeente in de regio. Voorliggende Kadernota, geschreven voor onze 10 gemeenteraden heet dan ook 'Samen aan zet; de volgende stap in de transformatie'. Meer dan de afgelopen jaren, zullen we deze stap gezamenlijk zetten.

Toelichting hoofdpunten

In het raadsvoorstel gaan we in op een aantal onderdelen. Hierbij leggen we duidelijk uit wat nodig is, wat de kader nota verwoordt, en wat de verantwoordelijkheid is van het college.

Regionale kadernota

De transformatie beschermd thuis is een meerjarig traject. In 2015 bracht de commissie Dannenberg in opdracht van de VNG een advies uit over de toekomst van het beschermd wonen, zij gaven toen aan uit te gaan van 15 jaar. Dit blijkt in de praktijk uit te komen in onze regio. We zijn een eind op weg, maar we hebben de komende jaren echt nog werk te verzetten om ervoor te zorgen dat kwetsbare inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen en onderdeel zijn van de samenleving. Voor hen die dit nodig hebben blijven beschermd wonen en opvang als vangnet bestaan.

Om de visie te vertalen naar stappen en keuzen maken we jaarlijks een regionaal uitvoeringsplan, welke vanuit de regionale programma-organisatie wordt opgesteld. Hierin zetten we samen de schouders onder de vernieuwing, zetten pilots en projecten met aanbieders en inwoners op en organiseren we dat we ervaringen delen. Want de gewenste verschuiving van wonen in een instelling naar lokaal en zelfstandig wonen met begeleiding, is een proces van jaren welke wij

alleen samen voor elkaar kunnen krijgen. Elke twee jaar evalueren we onze koers en stellen deze waar nodig bij vanuit het programma Samen aan Zet.

Lokale verantwoordelijkheid

Onze opgave is de lokale infrastructuur zo in te richten dat ondersteuning dichtbij de inwoner en integraal wordt georganiseerd. Preventie en vroegsignalering zijn hierbij belangrijke kernbegrippen. We willen dat in iedere gemeente een basisset, een soort gereedschapskist, aan voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden aanwezig is. Dit is belangrijk om het mogelijk te maken dat inwoners zelfstandig kunnen blijven wonen (voorkomen van instroom) en dat inwoners die beschermd hebben gewoond en uitstromen voldoende steun krijgen om weer zelfstandig te gaan wonen (bevorderen uitstroom).

We spreken af dat iedere gemeente een lokaal plan maakt en werkt aan (woon)afspraken. In het bestuurlijk akkoord zijn wij overeengekomen dat hiervoor in 2021 3 miljoen en voor 2022 2,1 miljoen beschikbaar is (zie bijlage 2 bij dit raadsvoorstel voor een overzicht van de ambulantiseringmiddelen per gemeente). We zetten beschikbare ambulantiseringmiddelen vanaf 2021 in om voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden verder in te richten.

Programmaorganisatie: regionale programma-organisatie, regionaal uitvoeringsplan, regionale begroting

Sinds 2019 werken we met een programma-aanpak om het Transformatieplan Samen aan Zet 2019-2021 uit te voeren. Een ambitieuze stuurgroep van betrokken wethouders zet sinds 2019 de bestuurlijke lijnen uit. Medio 2021 is de programma-organisatie versterkt omdat de datum van de doordecentralisatie dichterbij komt. Er is een ambtelijk projectteam aan de slag met de voorbereiding van de doordecentralisatie. We zetten onze samenwerking via het programma Samen aan Zet voort. Er wordt jaarlijks een regionaal uitvoeringsplan opgesteld gekoppeld aan een regionale begroting

Voor het jaar 2022 wordt voor het eerst een regionale begroting voor beschermd wonen gemaakt. Arnhem heeft een kassiersfunctie voor het regionaal budget (ten behoeve van de dekking van deze regionale begroting) ter overbrugging naar de nieuwe situatie in 2023.

De inhoudelijke doordecentralisatie start op 1 januari 2022 en de financiële doordecentralisatie start op 1 januari 2023. Dit betekent dat in 2022 nog geen extra financiële middelen ingebracht worden. We werken in 2022 op basis van een gezamenlijke opstapbegroting zoals overeengekomen in het bestuurlijk akkoord, vastgesteld door de colleges (Bijlage 2).

Vanaf 2023 worden alle gemeenten financieel verantwoordelijk voor beschermd wonen (nog niet voor de maatschappelijke opvang). Het regionale vangnet beschermd wonen is dan onze gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid. Alle 10 gemeenten ontvangen gedurende de ingroeiperiode 2023-2032 middelen van het Rijk die elke gemeente inzet/aanspreekt ter dekking van de regionale begroting. Zo zorgen we samen voor een geleidelijke overgang van het historisch naar het objectieve financiële verdeelmodel.

Convenant

We sluiten per 1-1-2022 een samenwerkingsovereenkomst. We kiezen voor de lichtste juridische vorm, een convenant. Hier zien we in andere regio's zeer goede ervaringen en we voorkomen onnodige bureaucratie.

In het convenant regelen we onze besluitvormingsstructuur. We sluiten aan bij bestaande bestuurlijke regionale overlegstructuren in het sociaal domein. Bestuurlijke besluiten worden genomen in de afzonderlijke gemeenteraden en colleges. Afstemming vindt plaats in het regionaal portefeuillehouders overleg Zorg (RPO). Er is een stuurgroep Samen aan Zet, welke een adviserende rol heeft voordat stukken geagendeerd worden voor het RPO.

Met het convenant regelen we een meerjarig commitment aan de regionale samenwerking en de transitieopgave. We evalueren het convenant tussentijds, waarmee aanpassingen mogelijk zijn. De Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) waarover wij u eerder informeerden (raadsbrief 29 januari 2021, commissie 9 maart 2021) schrijft regionale samenwerking als het gaat om beschermd wonen en maatschappelijk opvang voor. De invulling is een keuze, de geformaliseerde samenwerkingsstructuur is een verplichting.

Uitvoering beschermd wonen

De uitvoering van beschermd wonen is sinds 2015 belegd bij Arnhem als centrumgemeente. De centrumgemeente constructie eindigt op 31-12-2021. We zien het eerste jaar van de inhoudelijke doordecentralisatie, 2022, als een opstapjaar. In 2022 handhaven we de toegang via de Stichting Sociale Wijkteams Arnhem. Dit borgen we met een mandaatbesluit.

Omdat wij al een regionaal samenwerkingsverband voor het sociaal domein hebben, de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Centraal Gelderland (MGR) willen wij de uitvoering hier onderbrengen met ingang van 1-1-2023. De gemeenteraad wordt in 2022 om een zienswijze gevraagd. De inkoop van beschermd wonen is al een taak van de MGR.

Toegang Beschermd Wonen, van wijkteams Arnhem naar een nieuw hybride toegangsmodel met een lokale toegang en een regionaal expertiseteam

Een nieuw toegangsmodel is nodig voor de doorgaande lijn van voorzieningen, lokaal en regionaal. Dit betekent dat er flexibel op- en afgeschaald moet kunnen worden tussen de verschillende vormen van ondersteuning. Van lichte ondersteuning tot intensieve begeleiding, we volgen de ondersteuningsbehoefte van de inwoner.

In 2022 wordt met een zorgvuldig implementatietraject de huidige regionale toegang via de wijkteams Arnhem omgebouwd naar een hybride toegangsmodel met een lokale toegang en een regionaal expertiseteam. Voorwaarde voor slagen is dat er voldoende kennis en expertise lokaal aanwezig is. Een opgave die er voor iedere gemeente al in 2022 ligt, is het inrichten van een lokale toegang, om op 1-1-2023 gezamenlijk te kunnen starten met het nieuwe toegangsmodel.

Om de lokale Toegang te ondersteunen wordt een regionaal expertiseteam ingericht. Dit expertiseteam bevordert en borgt een uniforme werkwijze en biedt inhoudelijke ondersteuning. Elke gemeente kan zelf bepalen hoe de toegang met deze ondersteuning het beste ingebed kan worden in de eigen organisatie.

Doel / meetbaar effect

Als regio geven we invulling aan de verplichting tot regionale samenwerking zoals afgesproken door het Rijk en de VNG in zomer van 2020. Als de centrumgemeenteconstructie per 31 december 2021 eindigt hebben we nieuwe samenwerkingsafspraken nodig, die financieel, juridisch en organisatorisch geborgd moeten worden. De onderliggende regionale kadernota 'Samen aan zet 2022 e.v.' vormt de basis om onze regionale samenwerking verder in te richten.

Argumenten

1.1 Samenwerking met regiogemeenten is noodzakelijk.

Met ingang van 2022 is de inhoudelijke doordecentralisatie BW een feit en met ingang van 2023 ook de financiële doordecentralisatie. Alleen door regionaal samen te werken kunnen we het nodige vangnet bieden voor de meest kwetsbare inwoners en de transformatie van Beschermd wonen naar Beschermd Thuis realiseren.

Kanttekeningen

1.1 Het financiële verdeelmodel is nog in ontwikkeling.

Het nieuwe objectieve verdeelmodel is bekend, maar nog niet definitief. De definitieve invulling is mede afhankelijk van een nog te vormen kabinet. De prognose is dat het totaalbudget voor onze regio daalt van ca. 63 miljoen in 2022 naar ca. 38 miljoen in 2032.

Financiën

Uitgangspunten voor onze financiële afspraken vanaf 2022 zijn geregeld in het bestuurlijk akkoord juni 2021 (bijlage 2) dat inmiddels door alle 10 colleges is vastgesteld. In het college van de gemeente Doesburg is het bestuurlijk akkoord op 28 september 2021 vastgesteld.

In dit akkoord is geregeld:

- Uitgangspunt is dat we als gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de financiële dekking van de regionale begroting voor inwoners met psychische kwetsbaarheid en lichte verstandelijke beperking die gebruik moeten maken van de regionale (vangnet)voorzieningen voor beschermd wonen en beschermd thuis.
- Alle gemeenten zijn bereid om gedurende het ingroeipad 2023-2032 de Rijksmiddelen die we krijgen voor zorg en ondersteuning aan mensen met een psychische kwetsbaarheid en LVB, aan te spreken en in te brengen ter dekking van de kosten van de op te stellen integrale regionale begroting voor beschermd wonen/beschermd thuis 2023 e.v. voor deze betreffende doelgroepen.
- De Rijksgelden dienen meerjarig voldoende te zijn om goede zorg te verlenen in het lokale veld, dichtbij de inwoners, en opschaling naar duurdere zorg te helpen voorkomen, en hiermee ons in staat te stellen om zoveel mogelijk binnen de financiële kaders te kunnen blijven.

- Het College van B&W van Arnhem stelt aan haar gemeenteraad voor om bij een eventuele onderbesteding op de zorgkosten Beschermd Wonen in 2021, dit bedrag te reserveren en deze middelen mee te nemen naar de regionale opstapbegroting 2022.
- Voor 2021 worden de middelen uit het hoofdlijnenakkoord GGZ (ambulantiseringsmiddelen) ingezet voor de ambulantiseringsopgave en de sociaal domein kosten van alle gemeenten voor de BW doelgroep. De afspraken over de LVB-middelen zoals die van 2017 tot 31-12-2020 golden, worden voortgezet in 2021 en 2022. Hierover zijn afspraken gemaakt in het bestuurlijk akkoord.
- Vanaf 2022 zijn de ambulantiseringsmiddelen onderdeel van de regionale 'opstapbegroting'. In het regionaal plan wordt regionale inzet, inclusief de programma organisatie, beschreven.

Uitvoering

Planning

Zie de tijdslijn in bijgevoegd vastgesteld Bestuurlijk akkoord (bijlage 2).

Communicatie

Bij nieuwe ontwikkelingen worden het college en de raad geïnformeerd.

Evaluatie

N.v.t.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Kadernota Samen Aan Zet
- Bijlage 2: Bestuurlijk akkoord

**GEMEENTE
DOESBURG**